

روند آموزش طراحی محیط‌های یادگیری نمونه موردی: کارگاه طراحی معماری ۳ دانشگاه هنر اصفهان

محمودرضا ثقفی^{۱*}، مرضیه سرمدی^۲، فرناز پیکانپور^۳

^۱استادیار دانشگاه هنر اصفهان

^۲دانشجوی کارشناسی معماری دانشگاه هنر اصفهان

^۳دانشجوی کارشناسی معماری دانشگاه هنر اصفهان

saghafi@au.ac.ir

چکیده

کارگاه‌های آموزش طراحی معمولا با مطالعه موضوع و سایت پروژه شروع و با پیشبرد یکی از گزینه‌های منتخب ادامه می‌یابد. اما ارتباط ضعیف بین مطالعات و محصول نهایی در اغلب موارد مشهود است. یکی از روشهای ایجاد پیوند بین مطالعات طراحی و پروژه نهایی، برنامه ریزی فرایندی است که مطالعه هر بخش را با تمرینهای عملی درباره آن بخش مربوط سازد. در این تحقیق یک گروه ۱۲ نفره از دانشجویان کارشناسی رشته معماری در کارگاه طراحی معماری ۳ دانشگاه هنر اصفهان شرکت داشتند. این مورد پژوهی واجد رویکرد کیفی است که از استدلال قیاسی جهت تحلیل اسکیس‌های دانشجویان در طول دوره فرایند طراحی بهره می‌برد. یافته‌ها نشان می‌دهد که ترکیب مطالعات با تمرینهای عملی به کاربرد مطالعات در طرح نهایی کمک قابل توجهی می‌کند. نتایج بدست آمده از مقایسه محصول نهایی با اسکیس اولیه حاکی از آن است که ذهنیت (نقشه فکری) دانشجویان قبل از انجام فرآیند، پراکنده و نامنسجم بوده و تحت تاثیر تجربه آنان از مشاهده مدارس متداول کنونی است. اما این مساله در محصولات نهایی طراحی مشاهده نمیشود و پروژه‌ها از تنوع و خلاقیت بالایی برخوردار هستند.

واژگان کلیدی: روند طراحی، آموزش طراحی، محیط‌های یادگیری، فضاهای آموزشی

۱- مقدمه

یکی از مسایل رایج در کارگاه آموزش طراحی معماری، گسست بین مطالعات (دروس نظری) و محصول طراحی (پروژه عملی) است (Heath, T. and R. Jones. 2010). در این پژوهش فرایند طراحی یک فضای آموزشی مورد بررسی و تحلیل قرار می‌گیرد. این پژوهش در پی یافتن پاسخ به این سوال است که تمرینهای طراحی در طول کارگاه آموزش طراحی چه نقشی در بکارگیری عوامل مطالعه شده در طرح نهایی دارند. در پژوهش حاضر به منظور تعیین میزان کارآمدی فرایند ارائه شده، از مقایسه تمرینهای قبل و بعد از فرایند استفاده شده است.

۲- مرور ادبیات و پیشینه تحقیق

امروزه چگونگی طراحی فضاهای آموزشی با توجه به تحول نظام آموزشی مورد توجه قرار گرفته است. نقطه شروع برای طراحی تابع عوامل گوناگونی است که ممکن است مانند طرح ارائه شده توسط انستیتو معماری فضاهای آموزشی آمریکا (کامل نیا، ۱۳۸۶)، بر اساس نیازها و امکانات موجود باشد. در این طرح با دیدگاهی واقع بینانه و پس از تهیه فهرست نیازهای موجود و امکانات در دسترس، استانداردهایی برای